

UDK/UDC 94

ISSN 1332-4853 (Tisak)

ISSN 1848-9109 (Online)

scrinia slavonica

Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje
Hrvatskog instituta za povijest

*Annual of the Department for the History of Slavonia, Srijem and Baranja
of the Croatian Institute of History*

svezak / volume 17 (2017)

Slavonski Brod, listopad 2017.

scrinia slavonica

godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje
Hrvatskog instituta za povijest

Prvi broj objavljen 2001. / *Founded in 2001.*

© Scrinia Slavonica

(Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje)

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief: Stanko Andrić

Tajnik uredništva / Secretary: Marijan Šabić

Uredništvo / Editorial Board:

Mato Artuković, Marija Karbić, Suzana Leček, Robert Skenderović,
Zlata Živaković-Kerže, Dinko Župan

Uredničko vijeće / Advisory Board:

Carl Bethke (Tübingen), Hrvoje Gračanin (Zagreb), Fazileta Hafizović (Sarajevo), Alojz Ivanišević (Wien), Milan Kruhek (Zagreb), Damir Matanović (Osijek), Nenad Močanin (Zagreb), Antal Molnár (Budapest), Mirko Valentić (Zagreb), Szabolcs Varga (Pécs), Božena Vranješ-Šoljan (Zagreb), Piotr Żurek (Bielsko-Biala) ·

Adresa uredništva / Address: Starčevićeva 8, HR-35000 Slavonski Brod

Tel. / fax: (+385) (0)35 447 243

E-mail: info@hips.hr

Žiro-račun / Bank account: Hrvatska poštanska banka, IBAN HR7023900011400000096

Lektura i korektura / Text editing and proof reading: Slavko Sušilović

Grafički urednik / Page layout: Krešimir Rezo

Likovno rješenje korica / Cover design: Dragutin-Dado Štebih

Tisak / Printed by: Grafika, Osijek

Naklada / Print run: 400

Cijena ovom broju / Price per issue: 80 kn + PDV

Za inozemstvo / Abroad: 15 EUR

Izdavanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske / *The annual is published with financial support from the Ministry of Science and Education of the Republic of Croatia.*

Radovi objavljeni u časopisa *Scrinia Slavonica* referiraju se i dostupni su u bazama / *Articles published in Scrinia Slavonica are indexed in and available at:*

Historical Abstracts i *Historical Abstracts with Full Text* (<http://ebshost.com>);

Central and Eastern European Online Library (<http://www.ceeol.com>);

Portal hrvatskih znanstvenih časopisa (<http://hrcak.srce.hr>).

Prijava o izdavanju časopisa *Scrinia Slavonica* ubilježena je u Uredu za odnose s javnošću Vlade Republike Hrvatske pod brojem: klasa 008-02/01-01/793.

Slika na naslovnici / Cover illustration:

Povelja Nikole Iločkoga kao kralja Bosne, izdana u Iloku 25. lipnja 1475, kojom on Wolfgangu i Benediktu Saluteyneru za vjernu službu daruje posjed u županiji Željezno (dio). (Državni arhiv u Budimpešti, DL. 100848)

Sadržaj

Luka JAKOPČIĆ i Mislav MATIŠIĆ: Kretanje stanovništva jugoistočne Baranje od 16. do početka 20. stoljeća u svjetlu općih povijesnih procesa i povijesnodemografskih izvora 9 → <i>Summary</i>	
Siniša ĐURIČIĆ: Nasljeđe grofa Veteranija i vlastelinstvo Darda krajem 17. i početkom 18. stoljeća 35 → <i>Summary</i>	
Zlatko UZELAC: Barokni parterni vrt dvorca Eltz u Vukovaru 53 → <i>Summary</i>	
Veljko MAKSIĆ: Čimbenici pojave i održivosti hajdučije na slavonsko-srijemskom području u XVIII. stoljeću 73 → <i>Summary</i>	
Danijela JURANOVIĆ: Neki aspekti demografske prošlosti župe Nova Gradiška prema matičnoj knjizi krštenih župe Nova Gradiška 1878.-1890. 97 → <i>Summary</i>	
Marin SRAKIĆ: Dr. Ivan Krapac – biskup dobrotvor i graditelj Sjemeništa (1910.-1916.) 121 → <i>Summary</i>	
Saša MRDULJAŠ: Etnička struktura istočnog Srijema (1921.) i razgraničenje između Hrvatske i Srbije (1945.-1947.) 181 → <i>Summary</i>	
Domagoj TOMAS: Starokatolički pokret u Habjanovcima između dvaju svjetskih ratova 211 → <i>Summary</i>	
Filip ŠKILJAN: Vjerski prijelazi s pravoslavne na rimokatoličku vjeroispovijest na području Vašćanskog arhidakonata (Virovitica, Slatina, Orahovica, Našice) u vrijeme NDH (1941.-1945.) 233 → <i>Summary</i>	

Petar MACUT: Vukovarski <i>Hrvatski borac</i> – katolički i ustaški tjednik	253
→ <i>Summary</i>	
Vladimir GEIGER i Pero ŠOLA: Žrtvoslov Malog Nabrđa – Drugi svjetski rat i poraće: pokušaj revizije podataka o ljudskim gubitcima nestalog i zaboravljenog slavonskog sela	291
→ <i>Summary</i>	
Ivica MIŠKULIN: <i>Janus</i> i plava kaciga: naftna polja zapadnog Srijema i mirovne operacije Ujedinjenih naroda 1992.-1998.	379
→ <i>Summary</i>	

Grada

Davor SALIHOVIĆ: Nonnulla documenta pertinentia ad Nicolaum de Wylak, regem ultimum Regni Bosnae	403
→ <i>Summary</i>	

Historiografija u prijevodu

Gábor SZEBERÉNYI: „Granice” Slavonije u 13.-14. stoljeću: napomene za prosudbu granične uloge Drave i Gvozda	419
→ <i>Summary</i>	

Polemika

Aleksandar HORVAT: O istoričnosti predmodernih etnonima u svetlu konstruktivističkih i etnosimboličkih teorija nacija i etniciteta	435
Suzana LEČEK: Odgovor na razmišljanja Aleksandra Horvata	443

In memoriam

Dr. Ive Mažuran (1928.-2016.) (Darko VITEK)	449
Dr. fra Andrija (Josip) Zirdum (1937.-2017.) (Mato ARTUKOVIĆ)	451

Kronika

Četvrta dodjela Nagrade Podružnice mladim povjesničarima (S. ANDRIĆ)	457
--	-----

Prikazi i osvrti

- Nenad Cambi: *Dioklecijan: vir prudens, moratus callide et subtilis ili inventor scelerum et machinator omnium malorum. Povijesne kontroverze i današnje dileme / Diocletian: vir prudens, moratus callide et subtilis or inventor scelerum et machinator omnium malorum. Historical controversies and current dilemmas*, Split, 2016. (Josip PARAT) 461
- Luca Pezzuto: *Giovanni da Capestrano. Iconografia di un predicatore osservante dalle origini alla canonizzazione (1456-1690)*, Rim, 2016. (Stanko ANDRIĆ) 463
- Davorin Taslidžić: *Osmanski pečat: XVI. i XVII. stoljeće na tlu Baranje u osvit osmanskih ishodišnih posezanja – hrvatski pogled*, Beli Manastir, 2001. • Davorin Taslidžić i Daniela Taslidžić Herman: *Osmanska Baranja: 16. i 17. stoljeće na tlu Baranje u osvit osmanskih osvajanja*, Beli Manastir, 2013. • Daniela Taslidžić Herman: *Baranja za osmanske vladavine*, Beli Manastir, 2016. (Anđelko VLAŠIĆ) 468
- Ladislav Dobrica i Ivana Posedi (prir.): *Zapisnici sjednica Srijemske županije 1767.-1771. / Prothocolla Congregationum comitatus Syrmienis 1767.-1771.*, knjiga III., Vukovar-Zagreb, 2016. (Milan VRBANUS) 473
- Petar Feletar: *Hrvatske povijesne ceste – Karolina, Jozefina i Lujzijana. Prometno-geografska studija o povezivanju kontinentalne i jadranske Hrvatske*, Samobor, 2016. (Milan VRBANUS) 478
- Luka Pejić: *Historija klasičnog anarhizma u Hrvatskoj: fragmenti subverzije*, Zagreb, 2016. (Dinko ŽUPAN) 480
- Josip Horvat: *Pisma Slavku Batušiću (1952-1968)*, prir. Branko Matan, Zagreb, 2014. (Suzana LEČEK) 482
- Davor Marijan: *Domovinski rat*, Zagreb, 2016. (Miroslav AKMADŽA) 485
- Granice i identiteti. Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa, 11. ožujka 2016.*, gl. ur. Daniela Taslidžić Herman, odg. ur. Stjepan Prutki, zamj. gl. ur. Tamara Alebić, Beli Manastir – Vukovar, 2017. (Zdenko SAMARŽIJA) 487
- Helena Ivičin: *Daljok – Duboševica*, Beli Manastir, 2017. (Siniša ĐURIČIĆ) 491
- Međunarodni znanstveni skup *Dubički arhiđakonat u srednjem vijeku i njegovi tragovi kroz kasnija stoljeća*, Banja Luka, 24.-25. travnja 2017. (Marija KARBIC) 494

scrinia slavonica
volume 17 (2017)

Contents

Luka JAKOPČIĆ and Mislav MATIŠIĆ: Population of Southeastern Baranya from the 16th to the Early 20th Century	9
Siniša ĐURIČIĆ: The Heritage of Count Johann Friedrich Veterani and the Estate of Darda at the End of the 17th and the Beginning of the 18th Centuries	35
Zlatko UZELAC: The Baroque Parterre of the Castle Eltz in Vukovar	53
Veljko MAKSIĆ: Factors of Occurrence and the Sustainability of Hajduk Activities on the Slavonian-Syrmian Territory in the 18 th Century	73
Danijela JURANOVIĆ: Some Aspects of the Demographic Past of the Parish of Nova Gradiška According to the Parish Registers of Baptisms from 1878-1890	97
Marin SRAKIĆ: Dr Ivan Krapac – Bishop, Benefactor and Constructor (1910-1916)	121
Saša MRDULJAŠ: The Ethnic Composition of Eastern Syrmia (1921) and the Demarcation of Croatia and Serbia (1945-1947)	181
Domagoj TOMAS: The Old Catholic Movement in Habjanovci between the two World Wars	211
Filip ŠKILJAN: Religious Conversions from the Orthodox to the Roman Catholic Confession in the Territory of the Archdeaconate of Vaška (Virovitica, Slatina, Orahovica, Našice) at the Time of the NDH (1941-1945)	233
Petar MACUT: <i>Hrvatski Borac</i> from Vukovar – A Catholic and Ustasha Weekly Newspaper	253
Vladimir GEIGER and Pero ŠOLA: The List of Victims of Malo Nabrđe – World War II and the Post-War Period: An Attempt of Data Revision on Human Losses in a Vanished and Forgotten Slavonian Village	291

Ivica MIŠKULIN: <i>Janus</i> and the Blue Helmet: the Oilfields of Western Symria and the Peacekeeping Operations of the United Nations 1992-1998	379
---	-----

Source Edition

Davor SALIHOVIĆ: Nonnulla documenta pertinentia ad Nicolaum de Wylak, regem ultimum Regni Bosnae	403
--	-----

Historiography in Translation

Gábor SZEBERÉNYI: The Boundaries of Slavonia in the 13th–14th Centuries: Remarks on the Border Roles of the River Drava and Mount Gvozd	419
---	-----

Debate

Aleksandar HORVAT: On the Historicity of Pre-Modern Ethnonyms in the Light of Constructivist and Ethno-Symbolist Theories of Nation and Ethnicity	435
Suzana LEČEK: Response to the Thoughts of Aleksandar Horvat	443

In memoriam

Dr Ive Mažuran (1928-2016) (Darko VITEK)	449
Dr Fra Andrija (Josip) Zirdum (1937-2017) (Mato ARTUKOVIĆ)	451

Chronicle

Fourth Prizes of the Department for Young Historians (S. ANDRIĆ)	457
--	-----

Book and Conference Reviews	461
--	-----